

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/292/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611210696
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4611210696.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej PhD., v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., J. R. XXXX/X, t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou Q. F., zamestnankyňou Okresného súdu Topoľčany, o zaplatenie 360,45 eur s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Spotrebiteľské združenie OSA so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO : 42 260 086, zastúpený: HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 6C/95/2012-34 zo dňa 23. apríla 2012 v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti **m e n í** tak, že návrh navrhovateľa **z a m i e t a**.

Odporcovi **n e p r i z n á v a** náhradu trov konania.

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 41,03 eur eur na účet právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 244,64 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 26.6.2007 až do zaplatenia a to všetko do 3-och dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 127,86 eur do 3-och dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu žalobcu. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 23a ods.1,2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľom v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, § 2 písm. a), b), 3 ods.1,2, § 4 ods.1,2,3,5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, § 3, § 41, § 52 ods.1, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods.2, § 517 ods.2 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 3 nar. vl. SR č. 87/1995 Z. z., článkom 3 ods.1,2, článkom 5, článkom 6 ods.1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993, ako aj zisteným skutkovým stavom veci, na základe ktorého dospel k záveru, že návrh žalobcu bol čiastočne dôvodne podaný. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal zaplatenia sumy 360,45 eur na skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len žalobca) uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 244,64 eur. Žalovaný si svoju povinnosť neplnil a splátky v zmysle úverovej zmluvy

neuhrádzal. K vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru došlo k 25.6.2007. Súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že dňa 11.12.2006 uzatvorili účastníci úverovú zmluvu č. 3612151129, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 244,64 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 14,87 eura, v počte splátok 24, s dohodnutou konečnou výškou úveru 356,90 eura, RPMN 40,80 %, za účelom zakúpenia spotrebného tovaru za predajnú cenu 244,64 eura. Zo splátkového kalendára žalobcu mal za preukázané, že predpísané splátky od dátumu prvej splátky 11.02.2007 mal žalovaný uhradiť 244,64 eur, z čoho však žalovaný nič uhradil. Listom zo dňa 31.01.2011 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie celkovej sumy 494,83 eur (za neuhradený úver 356,90 eur, zmluvnú pokutu 28,55 eur, zmluvný úrok 109,38 eur). Súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh žalobcu bol dôvodne podaný v časti o zaplatenie sumy poskytnutého úveru vo výške 244,64 eura, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach, ktorú povinnosť si žalovaný vôbec neplnil. Súd priznal žalobcovi z priznanej istiny tiež úrok z omeškania odo dňa 26.6.2007 dôvodiac tým, že do omeškania sa žalovaný dostal nasledujúcim dňom po zosplatení úveru. Súd prvého stupňa návrh vo zvyšnej časti zamietol ako nedôvodný dôvodiac tým, v danom prípade úverovú zmluvu treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, vopred naformulovanú, keď spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy. Predmetná úverová zmluva neupravuje náležitosti o zmluvnej pokute, úroku z omeškania, ale iba odkazuje na všeobecné zmluvné podmienky, ktoré sú však pripravené a žalovaný nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Ďalej uviedol, že zmluvnú pokutu, ako i úrok, uvedené iba v úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú rovnako vopred navrhovateľom pripravené, posúdil za nekalú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, bez možnosti zo strany žalovaného, aby ju mohol ovplyvniť. Takéto konanie súd posúdil za rozporné s dobrými mravmi (§ 3 OZ), ktorú časť úverovej zmluvy súd považoval za neplatnú s poukazom na ustanovenie § 41 OZ. Na základe uvedeného, ako aj s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, súd návrh žalobcu zamietol vo zvyšku zamietol ako nedôvodný. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) a žalobcovi, ktorý mal vo veci čiastočný úspech, priznal náhradu trov konania, ktorú si žalobca uplatnil za zaplatený súdny poplatok vo výške 21,50 eura a titulom odmeny právneho zástupcu za zastupovanie 35,74 % zo sumy 357,74 eur, teda vo výške 127, 86 eur (67,87 - 32,13).

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie vedľajší účastník na strane žalovaného. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh v celom rozsahu zamietne a prizná mu náhradu trov konania, ktorá mu vznikla pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní. Uviedol, že v danej právnej veci je kauzálnym a skutkovým základom spotrebiteľský vzťah, pričom zmluva, od ktorej odvodzuje žalobca svoje nároky, obsahuje neprijateľné podmienky z hľadiska požiadaviek zákonných ustanovení na ochranu spotrebiteľa. V danej veci sa jedná o formulárovú (typovú, resp. štandardnú zmluvu vopred pripravenú právnym predchodcom žalobcu, ktorej obsah pred jej uzatvorením žalovaný nemal možnosť reálne ovplyvniť. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru bola v čase uzatvorenia zmluvy obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Právny predchodca žalobcu bol od uzatvorenia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Ustanovenia § 52 a nasl. OZ účinné v čase uzatvorenia zmluvy je potrebné vykladať v súlade s obsahom a účelom európskej ochrany spotrebiteľa obsiahnutej v príslušných smerniciach. V tejto súvislosti poukázal na to, že spotrebiteľské vzťahy sú vždy vzťahmi občianskoprávnymi, pričom uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či základný zmluvný vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom plnenia je uzavretý podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Uvedené je potvrdené judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5 M Cdo/20/2009. Ďalej uviedol, že zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým bol novelizovaný OZ, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť len vtedy, keď súd má právomoc hodnotiť nepríjemné podmienky z úradnej povinnosti, či určiť, či je podmienka nečestná. Iba takto je možné ochrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke. V súdnej veci však nie je potrebné osobitne poukazovať na neprijateľné zmluvné podmienky a to z dôvodu, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru došlo k 25.06.2007. S poukazom na ustanovenia § 100 ods. 1, § 101 OZ a s poukazom na to, že splatnosť dlhu nastala dňa 25.06.2007 a žalobca podal návrh dňa

29.12.2011, je celý nárok premlčaný podľa § 101 OZ. Preto vznáša námietku premlčania vo vzťahu k nárokom uplatneným voči žalovanému.

Opatrovník žalovaného sa vyjadril, že sa pripája k oznámeniu vedľajšieho účastníka a taktiež vznáša námietku premlčania uplatneného právneho nároku.

Žalobca sa vyjadril k podanému odvolaniu. Navrhol, aby odvolací súd odmietol odvolanie s poukazom na ustanovenie podľa § 218 ods. 1 písm. b/ OSP. Uviedol, že vedľajší účastník nie je oprávnený podať odvolanie vo veci, keďže vedľajší účastník vstúpil do konania až listom zo dňa 10.05.2012 a súd vo veci vydal rozsudok dňa 23.04.2012, teda v čase, keď boli účastníkmi konania len žalobca a žalovaný. Združenie nebolo vedľajším účastníkom konania v čase vyhlásenia rozsudku a súd nemal povinnosť doručiť Združeniu predmetný rozsudok s poukazom na § 154 ods. 1 OSP, podľa ktorého je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. Vedľajší účastník má podľa § 201 OSP právo podať odvolanie len v prípadoch, kedy z hmotnoprávneho predpisu vyplýva výslovne spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkmi. Vzhľadom k tomu, že medzi žalovaným a Združením zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahov medzi nimi a odpor vedľajšieho účastníka možno považovať ako za podaný neoprávnenou osobou. Vedľajší účastník môže podať odvolanie, iba takéto právo má účastník, jeho lehota na odvolanie je limitovaná lehotou na odvolanie účastníka a nemôže podať odvolanie proti vôli účastníka. S poukazom na ustanovenia § 93 ods. 2 OSP a § 100 ods. 1, OZ uviedol, že v konaní má vedľajší účastník oprávnenie na všetky procesné úkony ako účastník, koná však iba sám za seba. Nemôže teda robiť úkony, ktoré predstavujú dispozíciu s predmetom konania, lebo jeho úlohou je účastníkovi v konaní len pomáhať. Vedľajší účastník nemôže uznať nárok navrhovateľa, nemôže uzavrieť zmier a nemôže sám vzniesť námietku premlčania, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon podľa hmotného práva. Subjektom, ktorý je oprávnený uplatniť námietku premlčania, je dlžník, resp. jeho právny nástupca, prípadne a prípadne ich právny zástupca. Vedľajší účastník je oprávnený na procesné úkony, pričom námietka premlčania je hmotnoprávny úkon, ktorý vedľajšiemu účastníkovi nepatrí. Taktiež zo samotného znenia ustanovenia § 100 ods. 1 OZ je zrejmé, že námietku premlčania môže účinne podať len dlžník, to znamená na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom treba nazerať ako na neúčinne uplatnenú. Vzhľadom na uvedené mal za to, že súd na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom nemal prihliadnuť, nakoľko ju uplatnila neoprávnená osoba. K otázke náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka zastával názor, že v prípade vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Zastáva názor, že ochrana práv žalovaného ako spotrebiteľa je dostatočne zabezpečená súdom, jeho právnym posúdením veci v zmysle účinnej zákonnej úpravy a následne spravodlivým rozhodnutím vo veci, pričom konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania, nehospodárnosti konania, k zneužitiu zákonnej ochrany spotrebiteľa, účelu a zmyslu inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia.

Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 8Co/188/2012-72 zo dňa 31.08.2012 odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného odmietol s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. b/ OSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenia § 224 ods.1 a § 146 ods.1 OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1 Cdo 283/2013 zo dňa 30. marca 2013, na dovolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. augusta 2012 sp. zn. 8Co 188/2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odvolací súd nesprávnym rozhodnutím o odmietnutí odvolania odňal vedľajšiemu účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 214 ods. 2 a § 156 ods. 1 a 3 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1, prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 3) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti je potrebné podľa ustanovenia § 220 OSP zmeniť a návrh zamietnuť ako nedôvodný, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1).

Odvolačný súd v danej odvolacej veci postupoval v súlade s ustanovením § 213 ods.2 OSP, keďže bol názoru, že na danú právnu vec sa vzťahujú ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinného od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinného od 1. apríla 2015), § 100 ods.1, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce a vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k množnému použitiu tohto ustanovenia.

Podľa § 52 ods.1 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods.2 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods.3 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods.1 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods.2 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods.3 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzatvorenia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

Podľa § 53 ods.4 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods.1 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods.2 OZ účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 23a ods.1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzatreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23a ods.2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzatreté podľa osobitného predpisu, 13d) sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

Podľa § 2 písm. a/, b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 3 ods.1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4)

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 100 ods.1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Odvolačný súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva a to Úverová

zmluva zo dňa 11.12.2006 č. 3612151129, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 244,64 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 14,87 eur, v počte splátok 24, s dohodnutou končnou výškou úveru 356,90 eur, RPMN 40,80 %, za účelom zakúpenia spotrebného tovaru za predajnú cenu 244,64 eur. Zo splátkového kalendára žalobcu mal za preukázané, že predpísané splátky žalovaný neuhradil. Z obsahu spisu a to z prílohy Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 05.09.2008 (č.l. 5 spisu) ďalej vyplýva dátum zosplatnenia úveru 25.06.2007, ktorú skutočnosť deklaroval aj žalobca v návrhu. Vedľajší účastník na strane žalovaného, ako aj opatrovníčka žalovaného v odvolacom konaní namietali premlčanie uplatneného právneho nároku s príslušenstvom.

Z obsahu spisu v danej prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca pri uzatváraní zmluvy o úvere vystupoval ako veriteľ, t. j. ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, t. j. ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Je pritom nesporné, že predmetná zmluva o úvere má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení, pričom všeobecné obchodné podmienky sú priamo prílohou takto uzatvárateľnej zmluvy. Spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva s uvedenými znakmi, a to bez ohľadu na to, či je upravená v Občianskom zákonníku, Obchodnom zákonníku alebo v inom osobitnom zákone. Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. S poukazom na vyššie uvedené je predmetnú zmluvu o úvere potrebné považovať svojou povahou za zmluvu spotrebiteľskú. Aplikáciou zásady *lex specialis derogat les generalis*, t.j. pokiaľ špeciálny predpis obsahuje odlišnú právnu úpravu, má prednosť pred všeobecným zákonom, je špeciálnou právnou úpravou v prejednávanej veci zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ustanovenie § 52 a nasledovné Občianskeho zákonníka upravujúce problematiku spotrebiteľského práva, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je v tomto prípade Obchodný zákonník, a preto je nevyhnutné posudzovať predmetný právny vzťah medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, keď medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 2 zákona č. 258/2001 Z. z., a teda aj otázka premlčania nároku navrhovateľa sa posudzuje podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd ďalej uvádza, že na daný spotrebiteľský charakter /§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka/ zmluvy o úvere je teda potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka v otázke posúdenia premlčania práv z daného právneho vzťahu založeného zmluvou o úvere, i keď podľa Obchodného zákonníka ide o absolútny obchod podľa § 497 a nasl. Obchodného Zákonníka.

Premlčanie je uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, teda zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Vznesenie námietky premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby má tie právne dôsledky, že súd oprávnenej osobe premlčané subjektívne občianske právo nemôže priznať, lebo vznesením námietky premlčania dlžníkom došlo k zániku nároku a súd musí žalobu veriteľa, ktorou sa tohto premlčaného práva domáha, zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde prestáva byť subjektívne právo vynúiteľné.

Ustanovenie § 101 upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neráta s osobitnou (kratšou či dlhšou) premlčacou dobou. Všeobecná premlčacia doba je ustanovená v dĺžke troch rokov. Všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde, teda keď je *actio nata*. *Actio nata* nastáva vo väčšine prípadov splatnosťou (zročnosťou) dlhu, t.j. dňom, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh, resp. začať s jeho plnením.

Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (v znení účinnom od 1. mája 2014), účinného v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa, Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku

predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú zákonnú prekážku alebo iný zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 1. apríla 2015) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

S poukazom na vyššie citované zákonného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinné od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinné od 1. apríla 2015) a po ich zohľadnení a po zohľadnení právnych predpisov, ktorých sú súčasťou a ktoré nemajú prechodné ustanovenia, je potrebné prijať ten právny záver, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom, pričom je potrebné posudzovať plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. V tomto smere odvolací súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 MCdo 12/2014 zo dňa 21. apríla 2015.

Odvolací súd v danej právnej veci (v napadnutej vyhovujúcej časti) s poukazom na ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinné od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinné od 1. apríla 2015), prihliadnuc na premlčanie uplatneného nároku, dospel k záveru, že návrh žalobcu je nedôvodne podaný. Navyiac i vedľajší účastník na strane žalovaného a žalovaný dôvodne uplatnili námietku premlčania uplatneného právneho nároku, keď vzniesli námietku premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby, čo malo ten právny dôsledok, že žalobca sa nemohol dôvodne domáhať zaplatenia dlžných splátok úveru a potom súd nemohol žalobcovi premlčané právo priznať, lebo vznesením námietky premlčania došlo k zániku uplatneného právneho nároku. Odvolací súd s poukazom na zosplatenie úveru k 25.06.2007 a dátum podania žaloby dňa 29.12.2011 preto zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a zamietol žalobu žalobcu ako nedôvodne podanú s prihliadnutím na ustanovenia § 100 ods.1 a § 101 OZ.

O trovách konania účastníkov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.2 OSP a § 142 ods. 1 OSP a žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože mu trovy konania nevznikli.

O trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka na strane žalovaného odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.2 OSP a § 142 ods. 1 OSP a vedľajšiemu účastníkovi konania na strane žalovaného, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal len náhradu trov dovolacieho konania, ktorá spočívala v trovách právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby- podanie dovolania zo dňa 25.10.2012 á 26,56 eur a režijný paušál 7,63 eur, spolu 34,19 eur + 20 % DPH, celkom 41,03 eur v súlade s § 10 ods.1, § 14 ods.1 písm. e/, 16 ods.3, § 18 ods.3 Vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ako účelne vynaložených, keďže v dovolacom konaní musel byť vedľajší účastník zastúpený advokátom s poukazom na ustanovenie § 241 ods.1 druhá veta OSP.

Odvolací súd vedľajšiemu účastníkovi konania nepriznal trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v konaní pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní ako neúčelne vynaložené z dôvodov, že účastníci konania majú právo byť v konaní zastúpení advokátom, avšak majú právo len na náhradu trov konania proti neúspešnému účastníkovi konania potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Súd je teda oprávnený a zároveň povinný o uplatnenom nároku na náhradu trov konania individuálne rozhodovať z hľadiska ich účelnosti. Odvolací súd mal z obsahu spisu za preukázané, že vedľajší účastník na strane žalovaného dobrovoľne vstúpil do konania, pričom nekontaktoval žalovaného a nepoznal ani predmet konania. Vedľajší účastník ako i v iných obdobných prípadoch vstúpil do predmetného konania, vzniesol námietku premlčania a uplatnil si aj nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na cieľ a úlohu vedľajšieho účastníka, ktorými sú ochrana spotrebiteľa je možné predpokladať, že tento disponuje znalosťami a vedomosťami v oblasti spotrebiteľského práva, preto je

spôsobilým samostatne ochraňovať spotrebiteľa. Nutnosť a opodstatnenosť svojho právneho zastúpenia vedľajší účastník vôbec nepreukázal a nezdôvodnil ho z hľadiska účelnosti a hospodárnosti. Odvolací súd mal za to, že takýto paušálny vstup vedľajšieho účastníka do bližšie nepoznaných konaní a udelenie všeobecnej plnej moci advokátovi na svoje zastupovanie v neznámom počte vecí nemôže byť prejavom naplnenia jeho cieľa a úloh ako občianskeho združenia pôsobiaceho na ochranu spotrebiteľov a taktiež to nemôže byť ani prejavom hospodárnosti jeho konania. Uvedené konanie vedľajšieho účastníka navodzuje stav, že spotrebiteľské združenie neslúži primárne záujmom spotrebiteľov, ale záujmom advokáta, ktorý si v paušálnych podaniach bez bližšej vedomosti o danom konaní, do ktorého vstupuje automaticky, vyčísluje aj náhradu trov právneho zastúpenia. Odvolací súd v súvislosti s nepriznaním náhrady trov konania (právneho zastúpenia) vedľajšiemu účastníkovi uvádza, že v danom prípade nedošlo k porušeniu práva na právnu pomoc a rovnosti účastníkov garantovaného čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy SR, nakoľko predmetné trovy neboli účelne vynaložené, t. j. nepôsobili v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Teda nie je vylúčené právne zastúpenie vedľajšieho účastníka - združenia na ochranu spotrebiteľov, avšak trovy tohto zastúpenia treba v každom konaní posudzovať z hľadiska účelnosti ich vynaloženia, nakoľko účastníkovi (i vedľajšiemu) konania patrí len náhrada trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (§ 142 ods. 1 OSP). Pokiaľ mal vedľajší účastník na strane žalovaného poznatky zo svojej činnosti o premlčaní nárokov uplatňovaných žalobcom (a o tom, že po vznesení námietky premlčania berie návrhy späť), resp. pri vstupovaní do konania (bez kontaktovania žalovaného) nemal o veci žiadne informácie (návrh žiadal doručiť po vstupe do konania), nemožno v prípade jeho právneho zastúpenia vzhľadnúť účelnosť tohto zastúpenia, keď námietku premlčania mohol vzniesť aj sám (ak mal poznatok o premlčaní uplatňovaného nároku) alebo (ak takýto poznatok a informácie o konkrétnej veci nemal a teda otázku potrebnosti - nevyhnutnosti svojho právneho zastúpenia ešte posúdiť nevedel) mal posúdiť svoje zastúpenie až podľa znalosti konkrétnej veci a prípadnej neschopnosti kvalifikovaného konania prostredníctvom svojich zástupcov (členov, zamestnancov). Združenie na ochranu práv spotrebiteľov by malo svoju činnosť, pre ktorú vzniklo, vykonávať primárne prostredníctvom svojich zástupcov (členov, zamestnancov) a teda jeho činnosť by nemala spočívať len v tom, že udelí všeobecné plnomocenstvo advokátovi (advokátskej spoločnosti), ktorý bude suplovať činnosti prináležiace združeniu.

Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods.1 OSP.

Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.